

## ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ



# Μία ὄνταςύ<sup>1</sup> τού "Λελα Νόσου" TOU NOURI ΓΚΙΟΥΝΤΕΚΙΝ

Ο 'Αχμέτ Σεφκέτ 'Εφέντης ήταν καθηγητής σ' ένα σχολείο του Καντίκιοι, μάλιστα κατοικούσε στο Σελιμγιέ, στην άλλη άκρη της Πόλης.

Οι συνάδελφοί του τού έλεγαν κάθε μέρα: Γιατί διάβολο, έπιμένεις νά κάνης τόσο δρόμο χειμώνα-καλοκαίρι; Μιά και δέν έχεις υίκογένεια, θά πρεπει νά νοικιάσης μιά κάμαρη κοντά στο οχολείο.

— Κατοικώ στο σπίτι, όπου γεννήθηκα, τούς άπαντες δέν 'Αχμέτ. Είμαι πενήντα χρόνων καὶ έχω άποφασίσει να πεθάνω έκει όπου γεννήθηκα...

Δέν παραπονιόταν ποτέ γιά τό δρόμο πού έκανε, μολονότι ύπεφερε άπο τέ ένα του πόδι. Καὶ έπειτα δέρόμυς αύτός άποτελούσε τή μόνη εύχαριστησι.

Τό βράδυ πρό πάντων, όταν ξαναγύριζε σπίτι του, του έρεσε νά ξεκουράζεται σ' ένα λοφίσκο, άπεναντι στήν 'Ιατρική Σχολή κι' έταν άκομα έρεχε κι' έκανε κρύο. Αύτός δέ υιερύς λοφίσκος ήταν γιά τών 'Αχμέτ δέ, τι είνε τό τζαμί γιά τους φαντικούς θρήσκους καὶ ή ταβέρνα γιά τους άλκοολικούς. 'Απλώνοντας τό μεγάλο κόκκινο μαντήλι του σε μιά πέτρα, καθόταν έκει, συλλογιζότανε καὶ μιλούσε στόν έαυτό του, ως δέν τά φωτά άναθαν άπεναντι στά σπίτια.

\* \* \*

"Ητανε τό βράδυ τής πρώτης 'Ιουνίου. Τό σχολείο είχε κλείσει καὶ οι μαθηταί είχαν πάρει τ' άπολυτήριά τους. 'Ο 'Αχμέτ Σεφκέτ ήταν έλευθερος γιά τρεῖς μήνες. Είχε κάνει δέν πακέτα τά βιβλία καὶ μερικά άλλα πράγματα πού είχε στό σχολείο καὶ δένοντάς τα στή μέση μ' ένα σπάγγο, τά είχε ρίξει στόν δώμο του σάν δισάκκι.

"Οταν έφθασε στόν άγαπημένο του λοφίσκο, άπόθεσε τό φορτίο του καταγής, ζεδίπλωσε τό μαντήλι του κι' άνασκωντας τή ρεντιγκότα του κάθησε, βάζοντας τό καπέλο του στά γόνατά του, σάν ένα παιδί, γιά τό δόποιο φοθιάται μήπως του κάνουν κακό. Τό πράγμα γιά αύτό δόποιο φρόντιζε περισσότερο ήταν τό καπέλο του, γιατί ήταν καινούργιο, άγορασμένο μόλις πρό δέν έτῶν. Τή ρεντιγκότα του τήν είχε φτιάξει τό 1908, τήν έποχή τού Συντάγματος καὶ τά κίτρινα μποτίνια του τήν έποχή τής άνακωχής. 'Ωστόσο, δέν θά μπορούσε νά βεβαιώσῃ δέ τά μποτίνια του ήσαν τά ίδια γιατί τους είχε βάλει πολλές φορές ψύδια. "Ετσι, δέν έπηρχε πειά ούτε ένα κουμπί, ούτε ένα καρφί άπ' τό ύλικό πού είχε χρησιμοποιηθή άρχικώς γιά τό φτιάξιμο τών παπουτσιών του.

'Ο 'Αχμέτ Σεφκέτ 'Εφέντης ήταν έκεινο τό βράδυ θλιμμένος καὶ σκεφτικός. "Όλο τό χρόνο παραπονιόταν γιά τά πολλά μαθήματα πού τού έδιναν, όπως έκαναν άλλωστε άλλοι οι συνάδελφοί του. Μά δέν ή διακοπές άρχιζαν καὶ έκλειναν τά σχολεία ένοιωθε μιά μεγάλη θλιψί καὶ τήν καρδιά του τήν πλημμύριζε ξαφνικά ή πλήξι...

'Ένω δέ γέρο καθηγητής ήταν βυθισμένος στήν σκέψεις του, δέν άνθρωποι πέρασαν κοντά του: ένας νέος πού φαινόταν σάν άμαξας καὶ μιά γυναίκα πού φορούσε πανωφόρι μπαλωμένο καὶ γοβάκια κόκκινα στραβωπατημένα.

"Ο νέος ρώτησε:

— Πού θά ξαναβρεθούμε άπόψε;

"Η νέα, γελώντας δυνατά, τού έδειξε τό κοιμητήριο πού ήταν έκεινο πίσω καὶ τού άπόντησε:

— Δέν έπάρχει καλύτερο μέρος γιά ραντεβού άπ' αύτό τό νεκρο-

ταφείο, άγαπημένε μου... Κανένας δέν έρχεται έκει. Ούτε άστυνομία, ούτε χωροφύλακες..

Οι δύο έρωτευμένοι πέρασαν, πιασμένοι άπο τό μπράτσο. Κι' δέ 'Αχμέτ Σεφκέτ 'Εφέντης γύρισε χωρίς νά θέλη τό κεφάλι του πρός τό νεκροταφείο. Παρ' άλο τόν ήλιο πού πλημμύριζε άκομα τήν πόλι καὶ τή θάλασσα, τό σκοτάδι τό σκέπαζε κιόλας σάν έναν κόσμο ξεχωριστό. 'Ο γέρο καθηγητής δέν μπυρούσε ν' άποσπάση άπ' αύτό τά μάτια του. Κι' άρχισε νά μιλάη μέσα του δύως τού συνέθαινε συχνά:

«'Η φτωχή γυναίκα, χωρίς νά τό καταλάβη κ' ή ίδια, είπε μιά μεγάλη άλήθεια. Τό νεκροταφείο είνε τό καλύτερο μέρος ραντεβού. Αύτοι πού χωρίστηκαν άπο τίς άκατανότες σκληρότητες τής ζωής, ξανασυναντώνται έκει... Δέν ύπάρχει πειά έκει φόβος, προδοσία, ψέμα... Θά μπορούμε έκει νά κρατάμε στήν άγκαλιά μας, στόν αιώνα τόν άπαντα τά πλάσματα πού γιά νά τά συναντήσουμε άκομα μιά φορά θά θυσιάζαμε μὲ χαρά άλη τήν έπιγειο υπαρξί μας...»

«'Ο 'Αχμέτ Σεφκέτ 'Εφέντης, καθώς μουρμούριζε αύτά τά λόγια, έτρεμε άπο συγκίνησι καὶ έκστασι, σάν ένας προφήτης, πού είχε άκούσει τή φωνή του Θεού. Δάκρυα κυλούσαν άπο τά μάτια του. Κι' έξακολούθησε.

— «'Έχω τήν άρρωστεια νά μένω πάντα πιστός. Γεννήθηκα μέτην άναγκη νά προσκολληθώ αιώνια στά πράγματα πού άγαπω. Θά θεωρούσα τόν έαυτό μου εύτυχισμένο άν έθλεπα συγκεντρωμένους άλόγυρά μου άλους δόσους άγαπησα. Δυστυχώς, άλες ή προσπάθειες πού πειά κατέβαλα γιά νά τους συγκρατήσω άλους ένωμένους γύρω μου πήγαν χαμένες... Είχα γύρω μου μιά κοινωνία πού τήν άποτελούσαν άποτελέας μου, ή μητέρα μου, οί άδελφοί μου καὶ ή άδελφές μου... Ένοιωθα μιά τυφλή άγάπη γιά αύτούς... Μά άκριθώς τή στιγμή πού δέν τό περίμενα καθόλου αύτό, ήρθαν οί θάνατοι, ή δυσαρέσκειες, οί άναγκαστικοί χωρισμοί, έτσι πού έμεινα δλομόναχος. 'Απάνω στήν άπελπισία μου τότε, παντρεύτηκα. Σχημάτισα μιά καινούργια οίκογένεια γύρω μου, κόντευμα πειά νά τή συνηθίσω, έταν, έπειτα άπο λίγον καιρό, διαλύθηκε κι' αύτή, γιατί μούφυγε ή γυναίκα μου...»

» «'Ετσι, ένα καλό πρωί, ξαναβρέθηκα μόνος, μά δέν είχα άπελπισή άκομα... «'Εκανα μιά δεύτερη προσπάθεια καὶ ξανπαντρεύτηκα... Οι θάνατοι, ή μπερδεψίες, ή άπιστίες έξακολούθησαν... Καὶ κατέληξα πάλι στήν ίδια κατάστασι...»

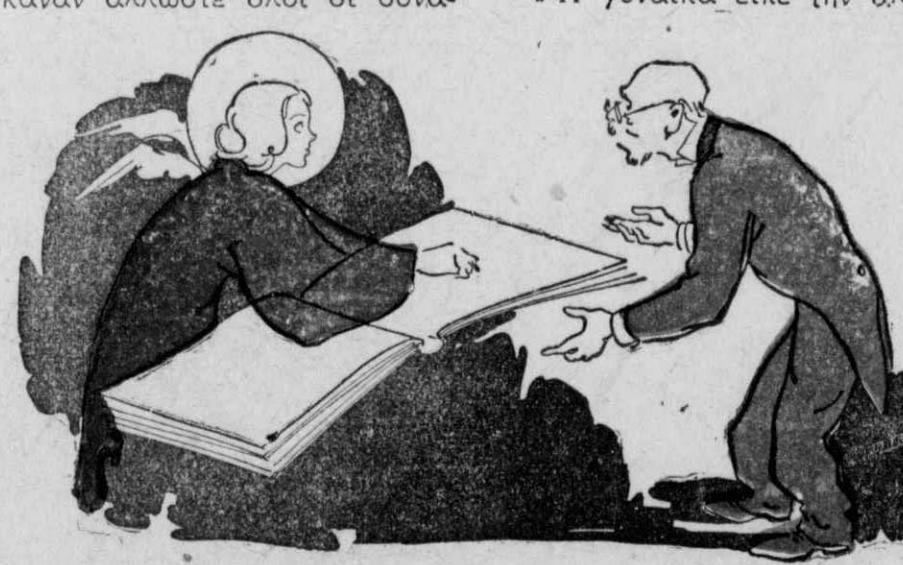
» «'Τώρα είμαι γέρος καὶ δέν έχω πειά δύναμι μέσα στήν ψυχή καὶ στό σῶμα γιά νά ξαναρχίσω μιά καινούργια προσπάθεια. Είμαι μόνος καὶ κουρασμένος στή γή...»

» «'Η γυναίκα είπε τήν άλήθεια. Αύτο τό νεκροταφείο είνε τό πιό σίγουρο μέρος συναντήσεως γιά τ' άνθρωπινα πλάσματα. Καθώς μάλιστα τελείωσα καὶ τό σχολικό έτος, δέν έχω νά κάνω πειά τίποτε σπουδαίο έδω κάτω... Αύτο πού μένει νά κάνω είνε νά πάω νά συναντήσω στήν αιώνιότητα έκεινους πού άγαπω... νά πεθάνω...»

\* \* \*

«'Ο καθηγητής 'Αχμέτ Σεφκέτ 'Εφέντης αύτοκτόνησε τήν ίδια έκεινη νύχτα πρίν άπ' τήν αύγη μὲ μορφίνη.

Οι συνάδελφοί του, κάνοντας έναν έρανο μεταξύ τους, τόν έθαψαν στό κοιμητήριο τού Καρασάν 'Αχμέτ. «'Ετσι οι λίγοι μαθηταί, πού παρακολούθησαν τήν κηδεία του, έκαναν έναν περίπατο στήν



«'Ο άγγελος συμβουλεύθηκε τά βιβλία του...»

ξέοχή.

Ένας έπιθεωρητής της Δημοσίας 'Εκπαιδεύσεως άπήγγειλε έναν πυριφλεγή λόγο προς τιμήν του μακαρίτου. Ένας άπό τους μαθητάς άρχισε νά κλαίη. Αύτα τά λίγα δάκρυα ήσαν γιά τὸν 'Αχμέτ Σεφκέτ 'Εφέντη πιό γλυκά άπό τὸν λόγο τοῦ έπιθεωρητοῦ. "Επειτα τὸ πλήθος διαλύθηκε. 'Ο γέρο καθηγητής, ξαπλωμένος φαρδύς-πλατύς γιά αἰώνες, κάτω άπό τὰ κυπαρίσσια — χωρὶς νά συλλογίζεται πειά τὰ μαθήματα καὶ τὶς έπιπλήξεις τῶν ἀνωτέρων του — περίμενε τὸ τέλος τοῦ κόσμου.

\* \* \*

'Η μέρα τῆς αἰώνιας συγκεντρώσεως δλων τῶν νεκρῶν ἔφασε τέλος. 'Ο φόβος τῆς μοναξίας δὲν υπῆρχε πειά γιά τὸν 'Αχμέτ Σεφκέτ 'Εφέντη. Θὰ κρατοῦσε τώρα εἰς τοὺς αἰώνας τῶν αἰώνων αὐτοὺς ποὺ ἀγαποῦσε.

Πήγε λοιπὸν σ' ἐναν ἄγγελο ποὺ κρατοῦσε τὰ δημοτολόγια τοῦ Παραδείσου καὶ τοῦ ἔξηγησε τί ἥθελε λέγοντας:

— Θέλω νάχω κοντά μου αὐτούς ποὺ ἀγαπῶ!

— Ο ἄγγελος χαμογέλασε καὶ τοῦ ἀπάντησε:

— "Ολους; Καὶ νομίζεις πῶς θὰ δεχθοῦν; "Αν, παραδείγματος χάριν, συγκεντρώσης ὀλόγυρά σου ὅλες τὶς γυναῖκες ποὺ ἀγάπησες δὲν θὰ μοιάζῃς μὲ τοὺς πασάδες ποὺ ζοῦνε στὴ γῆ μὲ τὶς ὀδαλίσκες τους καὶ τὶς σκλάβες τους; Κι' ἔπειτα, θὰ μπορῆς τάχα νά δονομάζῃς ἀγάπη ἔνα αἰσθημα ποὺ θὰ μοιράζεται σὲ τόσα πλάσματα; Μελέτησα τὸ μητρώο σου, καθηγητὰ 'Αχμέτ Σεφκέτ 'Εφέντη.... "Ησουν προσβλημένος ἀπὸ τὴν ἀρρώστεια τῆς ἀγάπης καὶ τῆς πίστεως καὶ γι' αὐτὸν ἥθεται ἔδω... Μὰ θέλοντας γύρω σου δλους δσους ἀγάπησες, κάνεις ἔτοι τὴ μεγαλύτερη ἀπιστία στὸν καθένα απ' αὐτούς.

— Ο γέρο καθηγητής σώπασε καὶ ἔγινε πελιδνός. "Επειτα εἶπε:

— Καταλαβαίνω... Εἶνε ἀδύνατον, κι' ἔδω ἀκόμα, νά κλείσω μέσα στὴν ἀγκαλιά μου δλους, δσους ἀγάπησα... Τότε θὰ ἔπρεπε νά διαλέξω ἀνάμεσα ἀπ' αὐτούς... Πήγαινε με στὸν πατέρα μου καὶ στὴν μητέρα μου... Θέλω νά ζήσω κοντά τους.

— Ο ἄγγελος δίστασε πάλι.

— Νομίζω πῶς αὐτὸν εἶν' ἀδύνατον, εἶπε. Γιατὶ ὁ πατέρας σου κ' ή μητέρα σου ξυναπήραν ἔδω στὸν οὐρανὸν τὴν ἡλικία ποὺ είχαν ὅταν παντρεύτηκαν. Ξανάγιναν δυὸς ἔρωτευμένοι δεκαοχτὼ καὶ εἴκοσι χρόνων, ἐνῶ ἔσυ εἶσαι ἀνθρωπος ἡλικιωμένος, πειά, μὲ γένεια... Πῶς θὰ μπορέσης νά συνεννοηθῆς μαζύ τους;

— "Εχεις δίκηο, ἀπάντησε ὁ 'Αχμέτ. Καὶ ἐξ ἄλλου δὲν θὰ μοῦ ἀρεσε νά ζελεπα ἔτοι τοὺς γονεῖς μου... Τότε πήγαινε με στὴ γῆ...

— Πολὺ καλά, ἀποκρίθηκε ὁ ἄγγελος. Μὰ ποιά εἶνε ἡ γυναῖκα αὐτή;... Γιατὶ κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ζωῆς σου, ἀγάπησες καμιὰ ἔκατοστὴ γυναῖκες καὶ ἡ κάθε μιὰ ἀπ' αὐτές σους ἥταν ἡ πιὸ ἀγαπητὴ στὴν ἐποχή της. Εἶσαι υποχρεωμένος νά διαλέξῃς μιὰ ἀπ' αὐτές.

— Πολὺ καλά... 'Αγάπησα σέ ἡλικία δεκαεφτά χρόνων μιὰ παιδούλα δεκατεσσάρων χρόνων. Αὐτὴ ἥταν ἡ πρώτη καὶ μεγαλύτερη ἀγάπη τῆς ζωῆς μου. Αὐτὴν θέλω...

— Ο ἄγγελος συμβουλεύτηκε τὰ βιθλία του κι' ἀπάντησε:

— Αδύνατον, γιατὶ καθώς βλέπω ἔδω, παντρεύτηκε μὲ καπιον ἄλλο. Ζῆ τώρα μαζύ μὲ τὸν σύζυγό της στὸν Παράδεισο.

— Πολὺ καλά. Πήγαινε με τότε κοντά στὴν πρώτη μου γυναῖκα...

— Δυστυχῶς κι' αὐτὸν εἶνε ἀδύνατον... Γιατὶ, ἔπειτα ἀπὸ τὸν χωρισμό τῆς μαζύ σου, παντρεύτηκε μ' ἐναν ἔπαρχο. Πέθαναν καὶ οἱ δυὸς πρὶν ἀπὸ λίγον καιρὸ καὶ ξανασυναντήθηκαν στὸν Παράδεισο, ὅπου ζοῦν ἀρμονικά.

— Τότε πήγαινε με στὴ δεύτερη γυναῖκα μου...

— Ο ἄγγελος κύτταξε πάλι τὰ βιθλία του καὶ τοῦ ἀπάντησε:

— Μὰ κι' αὐτή, δσον καιρὸ ζήσατε μαζύ, είχε ἐναν ἔραστή, μὲ τὸν ὅποιο σ' ἀπατοῦσε... Τὸν ξαναθρῆκε ἔδω καὶ ζοῦν μαζύ...

— Ο καθηγητής σκέφθηκε λίγο καὶ ἔπειτα εἶπε στὸν ἄγγελο:

— Μοῦ μένει ἀκόμα μιὰ τελευταία ἔλπιδα... Είχα μιὰ ἔρωτική περιπέτεια μὲ μιὰ νέα γυναῖκα, ὅταν ἥμουν τριάντα - πέντε χρόνων... Ήταν τρελλὴ ἀπὸ ἔρωτα γιά μένα... "Αν μποροῦσα τούλαχιστον νά τὴν ξαναθρῶ αὐτήν...

— Πολὺ εὔκολα τοῦ ἀπάντησε ὁ ἄγγελος. Μόνο ποὺ μοῦ φαίνεται πῶς ή πληροφορίες ποὺ ἔχεις γι' αὐτὴν δὲν εἶνε πλήρεις... Γιατὶ αὐτὴ ή γυναῖκα ἥταν τρελλὴ ἀπὸ ἔρωτα γιά δλον τὸν κόσμο... Εδῶ πέρα ἔχει συγκεντρώσει γύρω της δλους τοὺς ἔρωτάς της... Εἶνε ἔβδομῆντα μ' ὁγδόντα ἐπὶ τοῦ παρόντος... Θέ-



## ΓΙΑ ΝΑ ΚΑΝΕΤΕ ΚΕΦΙ

## ΜΙΚΡΕΣ ΕΥΘΥΜΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

('Απ' τὰ σατυρικὰ φύλλα ὅλου τοῦ κόσμου)

### ΣΤΙΣ ΑΛΠΕΙΣ ΤΗΣ ΕΛΒΕΤΙΑΣ

Ο ὁδηγὸς, ἀπευθυνόμενος σ' ἐναν "Αγγλο περιηγητή, ο δοποῖς συνυδεύεται ἀπὸ τὴν κόρη του:

— 'Εδῶ ἀκριβῶς, σέρ, εἶνε τὸ μέρος, στὸ δόποιο πέρυσι ὁ μαρκήσιος ίμιρὶ ἐπεσε καὶ σκοτώθηκε.

— Ο "Αγγλος" ιεριηγητής ποὺ τὸν ἀκούει ἔκπληκτος:

— Μὰ τί λέτε; Τὸ μέρος ὃπου σκοτώθηκε ὁ μαρκήσιος μοῦ τὸ ἐδείξατε, κύριε, καὶ πρὸ ἔξη μηνῶν καὶ βρίσκεται δυὸς δρες μακριὰ ἀπ' ἔδω!

— Ο δηγὸς μὲ ἀπάθεια:

— "Ιως νὰ ἔχετε δίκηο. Μὰ σκέφθηκα πῶς θὰ εἶνε πολὺ μακριά, γιά τὴ δεσποινίδα κόρη σας, ποὺ συνοδεύετε τώρα...

\* \* \*

### ΑΦΗΡΗΜΑΔΑ

Ο κ. Κ.... σὲ μιὰ ἔπιστολὴ ποὺ γράφει σ' ἐνα φίλο του:

— "Αγαπητὲ Ζώρζ, στελε μου, σὲ παρακαλῶ, μὲ τὸν ἐπιφέροντα τὴν ταμπακιέρα μου, ποὺ ζέχασα χθὲς τὸ βράδυ στὸ σπίτι σου".

Πρὶν δμως κλείση τὸ γράμμα του, βρίσκει τὴν ταμπακιέρα του καὶ προσθέτει ἐν υστερογράφῳ:

— Λύτη; τὴ στιγμὴ βρήκα τὴν ταμπακιέρα μου, καὶ μὴ κάνεις τὸν κόπο νὰ μοῦ τὴ στελλῆς!.."

Καὶ σφραγίζοντας τὴν ἔπιστολή, τὴν στέλνει στὸ ταχυδρομεῖο!

\* \* \*

### ΔΑΝΕΙΣΤΗΣ ΚΑΙ ΟΦΕΙΛΕΤΗΣ

Ο κ. Φ. μπαίνει στὸ σπίτι τοῦ ύφειλέτου του θυμωμένος καὶ τὸν βρίσκει στὸ τραπέζι, τὴν τιγμὴ ἀκριβῶς ποὺ ἔτοιμάζειται καὶ κόψη μιὰ γαλοπούλα:

— Θὰ μὲ πληρώσετε, κύριε; αἱ ἡ ὄχι;

— Μοῦ εἶνε ἀδύνατον πρὸς τὸν αρόν, ἀγαπητέ μου... Τί νὰ σᾶς ἀμω;... Είμαι κατεστραμμένος. ἐν ἔχω οὕτε μιὰ πεντάρα...

— Νοί, κύριε, μὰ δσοι δὲν ἔχουν χρήματα δὲν τρῶνε... γαπούλες...

— Χμ! 'Αλλοίμονο!... ἀποκρίνεται ὁ δφειλέτης, υποκρινόμενος τὸν συγκινημένο... Μονάχα αὐτὴ ἡ γαλοπούλα μοῦ εἶχε ἀπομείνει καὶ τὴν ἔσφαξα κι' αὐτὴ, γιατὶ δὲν εἶχα νὰ τὴν... θρέψω...

\* \* \*

### ΣΤΟ ΚΑΦΕΝΕΙΟ:

— Ενας πελάτης μπαίνει καὶ ἀπευθύνεται στὸ γκαρσόνι:

— Δὲν μοῦ λές, παιδί μου, χθὲς σοῦ ἔδωσα ἀντὶ γιὰ τὰληρο... ἐνα είκοσιόφραγκο!... Θυμᾶσαι;

— "Οχι, κύριε... τάλληρο ἥτανε...

— Περάργο... 'Εγώ θυμοῦμαι καλὰ πῶς εἶχα ἐπάνω μου ἔνα είκοσιόφραγκο, ποὺ ἥτανε μάλιστα... κιθδηλο...

— "Α!... Γιὰ καθῆστε νὰ ψάχω... Ναι... ναι... εἶχετε δίκηο..

\* \* \*

### ΣΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ:

— Ο πατέρας. — Νά! Αὐτὴ εἶνε ἡ 'Αθηνᾶ!...

— Ο γυιός. — Καὶ αὐτὸς ποὺ εἶνε πίσω της εἶνε ὁ ἀντρας της;

— Ο πατέρας. — "Οχι, παιδί μου!... Δὲν ἥτανε παντρεμένη... Ήτανε ἡ θεά της... σοφίας!!

λεις νὰ πᾶς κι' ἔσυ μεταξύ τους;....

— Ο καθηγητής δὲν ἀπάντησε...

Μὲ τὸ κεφάλι σκυφτὸ ἄφησε τὸν ἄγγελο βλέποντας ἔνα ἔρημο θουναλάκι τοῦ Παραδείσου πήγε καὶ κάθησε ἐκεῖ πέρα.

— Ολες ή ἐλπίδες του είχαν διαλυθῆ...

— Καὶ στὸν ἄλλον κόσμο τὰ πράγματα δὲν ἥσαν πιὸ διαφορετικὰ ἀπὸ τὴ γῆ... Ήταν καταδικασμένος νὰ ζήσῃ κι' ἐκεῖ καὶ γιὰ τὴν αἰώνιότητα, μόνος, χωρὶς καμμιὰ ἀγάπη, καμμιὰ στοργὴ, γιὴ κοντά του...

— Γιὰ τί λοιπὸν είχε πεθάνει;